

Copyright © Welbeck 2022
World Football Records

Deze uitgave:
België:
© 2022 Standaard Uitgeverij nv
Franklin Rooseveltplaats 12,
B-2060 Antwerpen
www.standaarduitgeverij.be
ISBN 978 90 02 27748 1
D/2022/0034/329
NUR 256

Nederland:
© 2022 Condor
www.uitgeverijcondor.nl
ISBN 978 94 6453 0247
NUR 229

Vertaling: Sander Buesink
Boekverzorging: Asterisk*, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch databestand of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De gegevens in dit boek zijn bijgewerkt tot en met 12 juli 2022.

Gedrukt in de EU.

WERELD VOETBAL RECORD BOEK 2023

VEERTIENDE EDITIE

KEIR RADNEDGE

INHOUD

INLEIDING 6

DE LANDEN 8

EUROPA 10

Engeland 12	Frankrijk 16	Duitsland 20	Italië 24
Nederland 28	Spanje 32	België 36	Bulgarije 38
Kroatië 40	Tsjechië 42	Denemarken 44	Griekenland 46
Hongarije 48	Noord-Ierland 50	Noorwegen 52	Polen 54
Portugal 56	Ierland 58	Roemenië 60	Rusland 62
Schotland 64	Servië 66	Slowakije 68	Zweden 70
Zwitserland 72	Turkije 74	Oekraïne 76	Wales 78
Europa: overige landen 80			

ZUID-AMERIKA 84

Argentinië 86	Brazilië 90
Chili 94	Uruguay 96
Zuid-Amerika: overige landen 98	

AZIË & OCEANIË 112

Australië 114	Japan 116
Zuid-Korea 118	Azië: overige landen 120
Oceanië 124	

AFRIKA 102

Noord-Afrika 104
Sub-Saharaans Afrika 108

CONCACAF 126

Mexico 128	USA 130
CONCACAF: Overige landen 132	

FIFA WK 134

Qatar 2022 136	Kwalificatie 138
Doelpunten 146	Deelnames 148
Coaches 152	Toeschouwers 154
Strafschoppen 158	

Teamrecords 140
Doelmannen 150
Stadions en gastlanden 156

UEFA EUROPEES KAMPIOENSCHAP 160

Teamrecords 162

Spelersrecords 164

Andere records 166

COPA AMÉRICA 168

Teamrecords 170

Spelersrecords 172

Andere records 174

AFRIKA CUP 176

Terugblik 2022 178

Teamrecords 180

Spelersrecords 182

Andere records 184

OVERIGE FIFA-TOERNOOIEN 186

FIFA WK onder 20 188

FIFA WK onder 17 190

FIFA WK clubteams 192

Olympisch voetbal 194

FIFA WK strandvoetbal 196

FIFA eWorld Cup 198

VROUWENVOETBAL 200

FIFA WK voor vrouwen 202

UEFA EK voor vrouwen 206

Olympisch vrouwenvoetbal 208

Andere toernooien 210

FIFA-PRIJZEN 212

FIFA Voetballer van het Jaar 214

FIFA Voetbalster van het Jaar 215

Andere FIFA-prijzen 216

FIFA WERELDRANGLIJST 218

FIFA wereldranglijst voor mannen 2022 220

FIFA wereldranglijst voor vrouwen 2022 222

Fotoverantwoording 224

INLEIDING

Dat het voetbal bijzonder veerkrachtig is, bleek wel toen de lokale, nationale en internationale competities razendsnel weer op gang kwamen na de wereldwijde coronapandemie. Ook toernooien werden weer georganiseerd, tot grote vreugde van de fans, die na lange tijd weer naar het stadion mochten komen.

Ondertussen ontwikkelt het spel zich nog steeds, op en buiten het veld. De FIFA en zijn zes regionale bonden zoeken constant naar een evenwicht tussen de vraag naar meer evenementen en het besef dat spelers geen machines zijn die eindeloos kunnen blijven presteren. Vandaar dat de ploegen toestemming hebben gekregen om hun selecties uit te breiden en vijf wissels toe te passen.

Ook de rol van de technologie is uitgebreid. Als aanvulling op de doellijn-technologie en videoassistenten wordt ook het inschatten van buitenspel deels overgenomen door computers, in de zoektocht naar scheidsrechterlijke precisie. Wereldbond FIFA streeft er altijd naar om het spel op alle niveaus herkenbaar te maken, van het WK tot de lokale competitie. Daarom wordt de zogenaamde 'VAR light' verder ontwikkeld, voor gebruik in minder welvarende voetballanden.

Er wordt wereldwijd over voetbal gesproken, ook op de sociale media. Voetbal is soms de wereld in het klein en kan af en toe partijen juist dichterbij elkaar brengen. Bijvoorbeeld in tijden van oorlog of op het gebied van politiek, nationalisme of racisme. Daarbij overheerst altijd een positieve uitstraling. Het volgende wereldkampioenschap, waarin 32 landen uit Afrika, Azië, Europa, Oceanië, Zuid- en Noord-Amerika de strijd met elkaar aangaan, zal beelden opleveren die kijkers van over de hele wereld met elkaar verbinden.

De constante groei van de sport is vooral te merken aan de snel toenemende populariteit van het vrouwenvoetbal. De aanloop naar het WK voor vrouwen in Australië en Nieuw-Zeeland zal meer kijkers trekken dan ooit, en dat geldt ook voor het drukke schema van jeugdtoernooien en internationale clubcompetities.

Alle aspecten van dit uitgestrekte voetballandschap staan in deze veertiende editie van het Wereld Voetbal Recordboek. Hier vind je opvallende mijlpalen en grote sterren, van vroeger en van nu, en van de belangrijkste internationale toernooien op alle niveaus.

Keir Radnedge
Londen, juli 2022

DE LANDEN

De populariteit van het voetbal, gebaseerd op een fundamentele eenvoud, is de laatste jaren alleen maar groter geworden. Technologieën als televisie en internet hebben het spel naar de verste uithoeken van de wereld gebracht.

Voetbal is de grootste sport ter wereld. Het zaadje dat werd geplant bij de oprichting van de Football Association in Londen in 1863, is uitgegroeid tot een boom met oneindig veel vertakkingen.

Aan het hoofd van de voetbalhiërarchie staat de FIFA, de wereldvoetbalbond. Deze wordt ondersteund door de nationale voetbalbonden van alle 211 lidstaten, verspreid over de zes continentale federaties: Afrika, Azië, Europa, Oceanië, Zuid-Amerika, en het Caribisch gebied plus Midden- en Noord-Amerika. Deze nationale bonden stellen de landenteams op, die vervolgens sportgeschiedenis schrijven, en zien toe op de ontwikkeling van het spel in eigen land, zowel op professioneel als op amateur- en jeugdniveau.

Aan het einde van de negentiende eeuw speelden Engeland en Schotland de eerste officiële interland: de Britse 'home championship'. Die vormde de basis voor alle latere internationale competities, zoals de Zuid-Amerikaanse Copa América en het WK – onder leiding van Jules Rimet – die respectievelijk in 1916 en 1930 ontstonden.

De FIFA en diverse continentale federaties hebben recentelijk Nations League-achtige competities in het leven geroepen, en er worden nu ook vaker toernooien voor bepaalde leeftijdsgroepen gehouden. De wereldbond blijft streven naar een uitgebreider Club WK voor mannen en een soortgelijk toernooi voor vrouwen.

CONCACAF

Oprichting: 1961

Aantal lidstaten: 35
(+6 niet-FIFA-leden)

Hoofdkwartier: Miami,
Verenigde Staten

CONMEBOL

Oprichting: 1916

Aantal lidstaten: 10

Hoofdkwartier:
Luque, Paraguay

UEFA

Oprichting: 1954

Aantal lidstaten: 55

Hoofdkwartier:
Nyon, Zwitserland

OFC

Oprichting: 1966

Aantal lidstaten: 11
(+2 niet-FIFA-leden)

Hoofdkwartier:
Auckland, Nieuw-
Zeeland

AFC

Oprichting: 1954

Aantal lidstaten: 46
(+1 niet-FIFA-lid)

Hoofdkwartier:
Bukit Jalil, Kuala
Lumpur, Maleisië

CAF

Oprichting: 1956

Aantal lidstaten: 54
(+2 niet-FIFA leden)

Hoofdkwartier:
Cairo, Egypte

EUROPA

De sport wordt de laatste twee decennia gedomineerd door Europa, zowel bij de landenteams als op clubniveau.

UEFA

Oprichting federatie: 1954

Aantal lidstaten: 55

Hoofdkwartier: Nyon, Zwitserland

Meeste continentale zeges: Duitsland, Spanje (beide drie)

55

De UEFA, de Europese voetbalfederatie, kent wel **55 lidstaten.**

De halve finale tussen Italië en de Sovjet-Unie op het EK 1968 werd via **kop of munt** beslist. De Italiaanse aanvoerder Giacinto Facchetti had de juiste zijde gekozen en zijn elftal ging door naar de finale.

117

Cristiano Ronaldo breidde zijn record als topscorer in interlands uit naar 117 goals, tijdens de kwalificatie van de Nations League 2022-2023.

RONALDO

Vanwege de coronapandemie werd het eindtoernooi van het EK 2020 verplaatst naar 2021. De naam bleef hetzelfde en na vier weken voetbal werd Italië kampioen op Wembley. Het toernooi vond plaats in elf stadions door heel Europa, om het zestigjarig jubileum van het toernooi te vieren.

Denemarken had zich niet gekwalificeerd voor het EK 1992, maar won evengoed het toernooi. Het mocht op het laatste moment toch nog meedoen nadat Joegoslavië wegens de burgeroorlog werd uitgesloten.

ENGELAND

NATIONALE LEGENDE SOUTHGATE, NIEUWE HOOP

Voormalig centrale verdediger **Gareth Southgate** was de bondscoach van het Engelse elftal dat in 2018 in Rusland voor het eerst in 28 jaar de halve finale van een WK haalde. Daarin bleek Kroatië te sterk, het werd 2-1.

Drie jaar later, tijdens het EK 2020, haalde Engeland onder zijn leiding voor het eerst een grote finale sinds het WK 1966, toen de ploeg van Sir Alf Ramsey West-Duitsland versloeg. Dit keer ging het echter mis: Italië won de strafschoppenreeks met 3-2 na een 1-1 gelijkspel op Wembley in Londen. In datzelfde stadion won Engeland in de achtste finale van Duitsland, 25 jaar nadat Southgate de beslissende penalty had gemist in de halve finale van het EK 1996, ook tegen de Duitsers. Southgate speelde 57 interlands en de EK-finale was zijn 61ste duel als bondstrainer – hij is de eerste die als speler én als coach 50 interlands haalde.

SOUTHGATE

Het begon allemaal in Engeland. Hier werd het spel bedacht en hier werden de eerste voetbalbond en voetbaldivisie opgericht. Nog altijd is de Premier League de rijkste competitie ter wereld.

FIFA-lid sinds: 1905

Grootste zege:

13-0 tegen Ierland, 1882

Hoogste plaats ranglijst: 3

Thuisstadion: Wembley-stadion, Londen

Titels: 1 WK (1966)

41

De oudste speler die zijn eerste interland voor Engeland speelde is Alexander Morten. Hij was 41 jaar en 114 dagen oud toen hij op 8 maart 1873 tegen Schotland speelde in de eerste thuiswedstrijd van het land.

1872

De eerste officiële Engelse interland vond plaats op 30 november 1872. Tegen oude vijand Schotland werd gelijkgespeeld.

NATIONALE LEGENDE DAPPERE AANVOERDERS

De loopbanen van Billy Wright en **Bobby Moore**, beiden maar liefst negentig keer aanvoerder van Engeland, hadden elkaar bijna overlapt. Wright, van Wolverhampton Wanderers, speelde tussen 1946 en 1959 voor Engeland, terwijl Moore, van West Ham United, van 1962 tot 1973 voor zijn land uitkwam. Moore was de jongste aanvoerder die Engeland heeft gekend: hij was 22 jaar en 47 dagen oud toen hij op 29 mei 1963 tegen Tsjechoslowakije speelde. Hij is de enige Engelsman die de wereldbeker omhooghield, nadat West-Duitsland op 30 juli 1966 met 4-2 op Wembley was verslagen.

MOORE

TEAMFEIT DOELPUNTENFESTIJN

Als we de EK-finale tegen Italië in juli 2021, die na een 1-1 gelijkspel in de strafschoppenreeks verloren ging, even niet meetellen, bleef Engeland tussen november 2020 (3-0 tegen Ierland) en maart 2022 (3-0 tegen Ivoorkust) 22 wedstrijden ongeslagen, een nationaal record. De Engelsen waren topscorer in de Europese WK-kwalificatie met 39 goals, vóór de 36 van Duitsland en de 33 van Nederland. Het laatste kwalificatieduel was een 10-0 overwinning op San Marino in november 2021, met vier goals van captain Harry Kane. De ongeslagen reeks kwam ten einde in de Nations League in juni 2022, toen Engeland in Boedapest met 1-0 van Hongarije verloor.

0-4

Engeland verloor met 0-4 van Hongarije in het tweede Nations League-duel in juni 2022, in het Molineux-stadion van Wolverhampton Wanderers. Het was de zwaarste thuisnederlaag sinds Schotland in 1928 met 5-1 won op Wembley.

DOELPUNTEN-RECORD TOP-SPURS

Lang dachten Engelse fans dat er een vloek op hun team rustte als het om penalty's ging. Zo verloren de Engelsen van Duitsland in de halve finales van het WK 1990 en het EK 1996, en van Portugal in de kwartfinales van het EK 2004 en het WK 2006. In de achtste finales van het WK 2018 wisten de Engelsen het tij te keren door Colombia na strafschoppen te kloppen en uiteindelijk vierde te worden. De zomer daarop won het elftal ook de penaltyreeks tegen Zwitserland, waardoor Engeland derde werd bij de eerste editie van de UEFA Nations League. Beide keren speelde keeper Jordan Pickford een belangrijke rol: hij stopte een aantal strafschoppen en scoorde zelfs tegen de Zwitsers. In beide reeksen benutte middenvelder Eric Dier de beslissende penalty. Van alle clubs heeft Tottenham Hotspur, de ploeg van Dier, de meeste Engelse internationals geleverd; in oktober 2017 werd medemiddenvelder Harry Winks de 78ste. Drie spelers uit de top vijf van topscorers aller tijden voor het Engelse elftal zijn echte Tottenham-legendes: huidige held Harry Kane, jaren zestig-icoon Jimmy Greaves – die zes hattricks maakte, een nationaal record – en Gary Lineker, Engels WK-topschutter met tien goals verdeeld over 1986 en 1990.

1:57

Linksback Luke Shaw's eerste goal voor Engeland in de finale van het EK 2020 was de snelste ooit in een EK-finale: één minuut en 57 seconden na het eerste fluitsignaal tegen Italië. Het was zijn 16de interland.

DISCIPLINAIRE ZAAK RODE WAAS

Alan Mullery was de eerste Engelsman die van het veld werd gestuurd, in de verloren EK-halve finale tegen Joegoslavië in juni 1968. Sindsdien zijn er 17 rode kaarten bij gekomen, waaronder een voor Harry Maguire en Reece James toen Denemarken in oktober 2020 won op Wembley, en twee de man voor zowel **David Beckham** als Wayne Rooney. Beckham moest onder andere van het veld in de achtste finale van het WK 1998 tegen Argentinië. Rooney werd acht jaar later naar de tribune gestuurd in de WK-kwartfinale tegen Portugal.

MEESTE INTERLANDS:

- 1 Peter Shilton, 125
- 2 Wayne Rooney, 120
- 3 David Beckham, 115
- 4 Steven Gerrard, 114
- 5 Bobby Moore, 108

BECKHAM

STERSPELER SNELLE START

Bryan Robson heeft het record van de snelste Engelse goal in een WK-wedstrijd, na 27 seconden in een 3-1 overwinning op Frankrijk in 1982, én van de snelste Engelse goal in het oude Wembley-stadion: na 38 seconden in een 2-1 zege op Tsjechoslowakije. Een andere Manchester United-speler, Teddy Sheringham, scoorde het snelst na het betreden van het veld: met een kopbal na vijftien seconden. Het was zijn eerste balcontact als invaller tegen Griekenland in een kwalificatiewedstrijd voor het WK 2002 in oktober 2001 in eigen stadion.

LINEKER

PICKFORD

STER-
SPELER

SUPER(DOEL)MAN

Nadat hij de held was geweest bij de strafschoppenseries tegen Colombia op het WK 2018 en tegen Zwitserland in de kleine finale van de Nations League het jaar daarop, bereikte **Jordan Pickford** op het EK 2020 nog een mijlpaal. Hij hield zijn doel langer schoon dan alle andere Engelse keepers op een toernooi. Het vorige record van Gordon Banks - 720 minuten op het WK 1966 - ging eraan. De Deen Mikkel Damsgaard schoot de bal na 726 minuten tegen de Engelse touwen, in de halve finale die Engeland nog wel met 2-1 won.

STER- SPELERS DE JONKIES DOEN HET GOED

Borussia Dortmund-middenvelder Jude Bellingham werd de jongste Engelsman op een groot toernooi toen hij in het veld kwam tegen Kroatië op het EK 2020 - 17 jaar en 349 dagen oud. Engeland won met 1-0 en speelde daarna met 0-0 gelijk tegen Schotland; in die wedstrijd was het elftal gemiddeld 25 jaar en 31 dagen oud, Englands jongste ploeg ooit op een toernooi. De jongste Engelse debutant ooit blijft Theo Walcott, die op 30 mei 2006, 17 jaar en 75 dagen na zijn geboorte, aantrad in een oefenduel met Hongarije.

90

Billy Wright en Bobby Moore, die bijna tegelijkertijd in het Engelse elftal stonden, waren allebei 90 keer aanvoerder van de Engelsen, een record. Wright was ook de eerste die zijn honderdste interland speelde, in april 1959, bij de 1-0 winst op de Schotten op Wembley.

NATIONALE LEGENDE OUDE WIJZE MAN

Stanley Matthews werd op 15 mei 1957 de oudste Engelse international toen hij als rechtsbuiten stond opgesteld tegen Denemarken op een leeftijd van 42 jaar en 104 dagen: 22 jaar en 229 dagen na zijn eerste interland. Matthews is ook de oudste doelpuntenmaker voor Engeland. Toen hij scoorde tegen Noord-Ierland op 10 oktober 1956 was hij 41 jaar en 253 dagen oud. Daartegenover staat de allerkortste carrière van verdediger Martin Kelly: hij viel twee minuten in, bij de 1-0 zege op Noorwegen in een vriendschappelijke wedstrijd in 2012.

TOPSCORERS:

- 1 **Wayne Rooney, 53**
- 2 **Harry Kane, 50**
- 3 **Bobby Charlton, 49**
- 4 **Gary Lineker, 48**
- 5 **Jimmy Greaves, 44**

TOERNOOI- FEIT SIR WAYNE

Toen **Wayne Rooney** in september 2003 tegen Macedonië scoorde, werd hij de jongste doelpuntenmaker van Engeland. Hij was zeventien jaar en 317 dagen oud, en zo veelbelovend dat het slechts een kwestie van tijd leek voordat hij het record van Sir Bobby Charlton van 49 goals zou breken. In september 2015 evenaarde hij dit aantal met een benutte penalty tegen San Marino, en een volgende penalty tegen Zwitserland drie dagen later bracht zijn totaal op vijftig. Rooney speelde zijn honderdste interland in november 2014 en was met een leeftijd van 29 jaar en 22 dagen de jongste Engelse speler die dit aantal bereikte. In augustus 2017 stopte hij met interlandvoetbal, al kwam hij op 15 november 2018 nog even als invaller op het veld in een wedstrijd tegen de VS om een afscheidsinterland te spelen: nummertje 120.

ROONEY